

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих
актів України щодо встановлення додаткових гарантій
працевлаштування молоді
(реєстр. № 6751 від 17 липня 2017 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя на засіданні 16 листопада 2017 року (протокол № 65) розглянув на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення додаткових гарантій працевлаштування молоді (реєстр. № 6751 від 17 липня 2017 року), поданий народним депутатом України Бубликом Ю.В. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою метою Законопроекту є підвищення державних соціальних гарантій для молодих працівників, збільшення їх конкурентоздатності на ринку праці, а також приведення законодавства України у сфері зайнятості та охорони праці молодих працівників у відповідність до стандартів Європейського Союзу у цій сфері.

Для досягнення мети автором Законопроекту пропонується внести зміни до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», якими встановлюються принципи здійснення права молоді на працю, квота робочих місць для молодих працівників, штраф за відмову в прийомі на роботу молодих громадян, кошти від якого спрямовуватимуться до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття і використовуватимуться для надання роботодавцям дотацій на створення додаткових робочих місць для молоді та її професійну підготовку і перепідготовку. Також Законопроектом вносяться зміни до законів України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» та «Про охорону праці» щодо безкоштовного проведення медичних оглядів при працевлаштуванні молодих працівників та можливість їх здійснення за заявою батьків (усиновителів, опікунів) неповнолітнього працівника.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

Основним Законом України (стаття 1, частини перша, друга, четверта, сьома статті 43) встановлено, що Україна є демократичною, правовою, соціальною державою, яка створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, що включає, зокрема, можливість заробляти собі на життя працею, яку особа вільно обирає або на яку вільно погоджується; гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, а також право на належні умови праці, своєчасне одержання винагороди.

Також Загальною декларацією прав людини (частина перша статті 23) проголошено право кожної людини на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі і сприятливі умови праці та на захист від безробіття.

До того ж, у статті 6 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні зазначено, що держави, які беруть участь у цьому Пакті, визнають право на працю, що включає право кожної людини дістати можливість заробляти собі на життя працею, яку вона вільно обирає або на яку вона вільно погоджується, і зроблять належні кроки до забезпечення цього права. Заходи, яких повинні вжити держави-учасниці цього Пакту з метою повного здійснення цього права, включають шляхи і методи досягнення продуктивної зайнятості в умовах, що гарантують основні політичні і економічні свободи людини.

Відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 29 січня 2008 року № 2-рп/2008 право на працю є природною потребою людини своїми фізичними і розумовими здібностями забезпечувати своє життя (абзац третій підпункту 6.1.1 підпункту 6.1 пункту 6 мотивувальної частини).

Крім цього, у Рішенні від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007 Конституційний Суд України зауважив, що утверджуючи і забезпечуючи права і свободи громадян, держава окремими законами України встановила певні соціальні пільги, компенсації і гарантії, що є складовою конституційного права на соціальний захист і юридичними засобами здійснення цього права (абзац перший підпункту 3.2 пункту 3 мотивувальної частини).

Згідно з правовою позицією Конституційного Суду України, пільги, компенсації, гарантії слугують певною соціальною допомогою, підтримкою, додатком до основних джерел існування і спрямовані на реалізацію конституційного права кожного громадянина на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України) (абзац сьомий пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 22 березня 2002 року № 5-рп/2002).

Європейською соціальною хартією (переглянутою), ратифікованою Законом України № 137-V від 14 вересня 2006 року (далі – Хартія), з метою забезпечення ефективного здійснення права на працю закріплено обов'язок Сторін визнати однією зі своїх найголовніших цілей і одним зі своїх найголовніших обов'язків досягнення та підтримання якомога високого і

стабільного рівня зайнятості, маючи на меті досягнення повної зайнятості (стаття 1).

У Конвенції Міжнародної організації праці № 168 «Про сприяння зайнятості та захист від безробіття», 1988 року (далі – Конвенція) визначено, що беручи до уваги розмах безробіття й неповної зайнятості, що зачепили різні країни в усьому світі, і, зокрема, проблеми молоді, значна частина якої перебуває в пошуках своєї першої роботи, кожний член Організації прагне ввести, зважаючи на соціальне законодавство й практику, спеціальні програми, що сприяють створенню робочих місць та допомозі в питаннях зайнятості, а також сприяють здобуттю продуктивної і вільно вибраної зайнятості для певних категорій осіб, які перебувають у несприятливому становищі і які стикаються або можуть стикатися з труднощами в пошуках стабільної зайнятості, зокрема таких, як молоді працівники (стаття 8).

Статтею 26 Конвенції встановлено обов'язок членів Організації захищати такі категорії осіб, котрі шукають роботу, як молодь, яка закінчила проходження професійної підготовки, та молодь, яка завершила свою освіту.

За Законом України «Про зайнятість населення» (пункт 15 частини третьої статті 15) одним із напрямів державної політики у сфері зайнятості населення визначено здійснення заходів, що сприяють зайнятості громадян, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці. З цією метою на законодавчому рівні визначено перелік громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, до якого включено осіб, які за тих чи інших обставин не можуть вільно конкурувати на ринку праці. До таких осіб відноситься молодь, яка закінчила або припинила навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, (пункт 4 частини першої статті 14 Закону).

Водночас, у частині другій статті 11 вказаного Закону зазначено, що здійснення заходів щодо додаткового сприяння у працевлаштуванні окремих категорій громадян не вважається дискримінацією.

При цьому, законами України з метою надання соціальної підтримки населенню України в цілому та окремим категоріям громадян встановлюються державні гарантії, зокрема, щодо обслуговування у сфері охорони здоров'я (стаття 18 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»).

Законопроект пропонується включити до державних соціальних нормативів у сфері охорони здоров'я безкоштовне проведення попереднього обов'язкового (при працевлаштуванні) медичного огляду особам віком до 21 року.

Метою будь-якого медичного огляду працівника є визначення стану його здоров'я, зокрема, можливості виконання ним певних трудових обов'язків, своєчасного виявлення гострих чи хронічних професійних захворювань, встановлення у разі необхідності медичних протипоказань щодо здійснення окремих видів робіт.

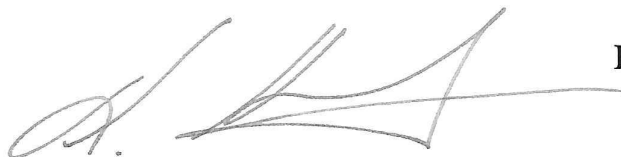
Відповідно до положень Хартії (пункт дев'ятий статті 7) з метою забезпечення ефективного здійснення права дітей та підлітків на захист

Сторони зобов'язуються передбачити, що особи молодше 18 років, праця, яких застосовується на роботах, визначених національними законами чи правилами, підлягають регулярному медичному оглядові.

За Основним Законом України (пункт 6 частини першої, пункт 3 частини другої статті 92) виключно законами України визначаються засади регулювання праці та порядок встановлення державних стандартів. Прийняття законів Конституція України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення додаткових гарантій працевлаштування молоді (реєстр. № 6751 від 17 липня 2017 року), поданий народним депутатом України Бубликом Ю.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ